

UCHWAŁA RADY PAŃSTWA

z dnia 27 października 1983 r.

w sprawie trybu wykonywania przez Państwową Inspekcję Pracy czynności kontrolnych oraz obowiązków zakładów pracy w tym zakresie.

Na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. Nr 6, poz. 23) Rada Państwa uchwała, co następuje:

§ 1. Tryb wykonywania przez Państwową Inspekcję Pracy czynności kontrolnych oraz obowiązki zakładów pracy w tym zakresie określa załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Rady Państwa z dnia 19 marca 1981 r. w sprawie trybu wykonywania przez Państwową Inspekcję Pracy czynności kontrolnych oraz obowiązków zakładów pracy w tym zakresie (Dz. U. Nr 12 poz. 60).

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

Załącznik do uchwały Rady Państwa
z dnia 27 października 1983 r.
(poz. 279)

CZYNNOŚCI KONTROLNE PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY

Zasady ogólne

§ 1. Kontrola zakładów pracy, zwana dalej „kontrolą zakładu”, jest podstawową formą realizacji zadań Państwowej Inspekcji Pracy.

§ 2. 1. Inspektorzy pracy przeprowadzają kontrolę zakładu jednoosobowo lub w zespole kontrolującym na podstawie legitymacji służbowej, na obszarze określonym w tej legitymacji.

2. Inspektorzy pracy mogą przeprowadzać kontrolę na innym obszarze niż określony w legitymacji służbowej na podstawie imiennego upoważnienia do przeprowadzania kontroli.

3. Imienne upoważnienia do przeprowadzania kontroli wydaje Główny Inspektor Pracy.

§ 3. Pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy nadzorujący czynności kontrolne przeprowadzają kontrolę lub

biorą udział w zespołach kontrolujących na podstawie legitymacji służbowej albo imiennego upoważnienia;

§ 4. W kontroli zakładu mogą brać udział specjaliści powołani do dokonywania niezbędnych ustaleń na podstawie imiennego upoważnienia wydanego przez okręgowego inspektora pracy.

§ 5. 1. Osoby przeprowadzające kontrolę są uprawnione do wstępu i do przeprowadzania kontroli zakładu o każdej porze dnia i nocy, bez potrzeby uzyskiwania przepustki oraz nie podlegają rewizji osobistej, przewidzianej w wewnętrznym regulaminie kontrolowanego zakładu.

2. Osoby przeprowadzające kontrolę są obowiązane do przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz przepisów o postępowaniu w sprawach tajnych i tajnych specjalnego znaczenia, obowiązujących w kontrolowanym zakładzie.

Przeprowadzanie kontroli

§ 6. 1. Kontrolę przeprowadza się w zasadzie w dniach i godzinach pracy obowiązujących w kontrolowanym zakładzie, a w razie potrzeby — również w dniach wolnych od pracy i poza godzinami pracy

2. Czynności kontrolne przeprowadza się w zakładzie, a także w innych miejscach wykonywania pracy przez pracowników zakładu. W miarę potrzeby czynności kontrolne, na przykład badanie dokumentów, przesłuchiwanie świadków, przeprowadza się również w siedzibie inspektora pracy.

§ 7. 1. Kierownik zakładu jest obowiązany zapewnić inspektorowi pracy warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli. W szczególności powinien zapewnić niezwłoczne przedstawienie żądanych dokumentów i materiałów oraz terminowe udzielanie wyjaśnień przez pracowników zakładu. W uzasadnionych wypadkach kierownik zakładu powinien zapewnić inspektorowi pracy środki transportu oraz zakwaterowanie.

2. O rozpoczęciu kontroli inspektor pracy może poinformować pracowników w sposób przyjęty w tym zakładzie.

§ 8. 1. Przeprowadzając kontrolę inspektor pracy współpracuje ze związkami zawodowymi i organami samorządu załogi, działającymi na terenie kontrolowanego zakładu, oraz ze społecznymi inspektorami pracy.

2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, polega między innymi na:

- 1) informowaniu o tematyce i zakresie przeprowadzanej kontroli,
- 2) uwzględnianiu uwag i spostrzeżeń zakładowej organizacji związkowej i społecznych inspektorów pracy przy wykonywaniu czynności kontrolnych,
- 3) zapoznaniu z wynikami kontroli i z podjętymi decyzjami,
- 4) udzielaniu porad i informacji z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz prawa pracy.

§ 9. Przeprowadzając kontrolę inspektor pracy może nakazać kierownikowi zakładu, działu lub odcinka pracy niezwłoczne usunięcie uchybień i nieprawidłowości w warunkach pracy i po ustalonym terminie dokonać oceny stanu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz podjętych przedsięwzięć zapewniających trwale przestrzeganie przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 10. Podczas przeprowadzania kontroli inspektor pracy dokonuje oceny przyczyn i okoliczności wypadków przy pracy, chorób zawodowych i stwierdzonego stanu warunków pracy oraz ocenia stopień realizacji przez kierownika zakładu, kierowników komórek organizacyjnych zakładu, majstrów i brygadzystów, a także inne osoby kierujące zespołami pracowników — obowiązków wynikających z art. 234 i 235 Kodeksu pracy.

§ 11. Podczas przeprowadzania kontroli inspektor pracy dokonuje ustaleń, między innymi na podstawie własnych spostrzeżeń oraz analiz: informacji, dokumentów i innych materiałów, o których mowa w art. 20 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy.

§ 12. 1. Inspektor pracy może sporządzać lub zażądać od kontrolowanego zakładu sporządzenia niezbędnych odpisów oraz wyciągów z dokumentów, jak również zestawień i obliczeń opartych na dokumentach.

2. Zgodność odpisów i wyciągów oraz zestawień i obliczeń z dokumentami potwierdza kierownik komórki organizacyjnej, w której dokument się znajduje.

§ 13. 1. W kontroli zakładu pracy uczestniczy osoba odpowiedzialna za dany zakład, dział lub odcinek pracy albo pracownik upoważniony przez kierownika zakładu.

2. O potrzebie wykonania podczas kontroli zdjęć fotograficznych rozstrzyga inspektor pracy. Zdjęcia fotograficzne powinny być załączone do protokołu kontrolnego.

§ 14. 1. Każdy pracownik kontrolowanego zakładu jest obowiązany na żądanie inspektora pracy udzielić wszelkich wyjaśnień ustnych lub pisemnych w sprawach dotyczących przedmiotu kontroli w terminie wyznaczonym przez inspektora pracy.

2. Przepis ust. 1 dotyczy również osób zatrudnionych w zakładzie przed przeprowadzeniem czynności kontrolnych.

§ 15. Każdy pracownik zakładu może w związku z przeprowadzaną kontrolą złożyć z własnej inicjatywy pisemne lub ustne oświadczenie.

§ 16. 1. O potrzebie przesłuchania świadków rozstrzyga inspektor pracy.

2. W zakresie przesłuchania świadków stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 17. 1. Jeżeli w toku kontroli zachodzi potrzeba dokonania czynności przez specjalistów, kierownik zakładu lub jednostki nadrzędnej — na wniosek inspektora pracy — wyznacza pracowników mających odpowiednie przygotowanie fachowe do dokonania tych czynności i w miarę potrzeby do sporządzenia ich opisu wraz z oceną i wnioskami.

2. Koszty związane z wykonywaniem czynności kontrolnych dotyczących zakładu pracy pokrywa ten zakład.

Protokół

§ 18. Inspektor pracy sporządza zwięzły protokół dokonanych ustaleń mających istotne znaczenie dla podjęcia decyzji.

§ 19. 1. Protokół przeprowadzonej kontroli zakładu sporządza się tak, aby z niego wynikało, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby.

2. W szczególności protokół powinien zawierać:

- 1) zastrzeżenie, że protokół służy tylko do użytku służbowego,
- 2) nazwę kontrolowanego zakładu w pełnym brzmieniu i jego dokładny adres oraz nazwę jednostki nadrzędnej,
- 3) imię, nazwisko i stanowisko służbowe kontrolującego zakład,
- 4) datę rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w danym zakładzie,
- 5) imię i nazwisko kierownika zakładu kontrolowanego oraz w miarę potrzeby datę objęcia przez niego stanowiska,
- 6) informację o realizacji uprzednio wydanych nakazów inspektorów pracy,
- 7) opis stanu faktycznego stwierdzonego podczas wykonywania czynności kontrolnych, a zwłaszcza rodzaj stwierdzonych naruszeń przepisów prawa pracy i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ustalenia, o których mowa w § 9 i 10,
- 8) informację o decyzjach ogłaszanych ustnie, wydanych podczas kontroli, i o ich realizacji,
- 9) wyszczególnienie załączników stanowiących składową część protokołu,
- 10) datę i miejsce podpisania protokołu.

§ 20. 1. Protokół odczytuje się wszystkim osobom obecnym, biorącym udział w kontroli.

2. Skreśleń i poprawek w protokole należy dokonywać tak, aby wyrazy skreślone i poprawione były czytelne. Skreślenia i poprawki powinny być stwierdzone w protokole przed jego podpisaniem.

3. Protokół podpisują kierownik kontrolowanego zakładu i przeprowadzający kontrolę.

4. Jeżeli przed podpisaniem protokołu kierownik zakładu zgłosił umotywowane zastrzeżenia do konkretnych faktów ujętych w protokole, inspektor jest zobowiązany dodatkowo zbadać przedstawione dowody i w uzasadnionym wypadku uzupełnić protokół.

5. Kierownik zakładu, który odmawia podpisania protokołu, jest obowiązany złożyć pisemne wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

6. W razie odmowy podpisania protokołu i złożenia wyjaśnień co do przyczyn tej odmowy, czyni się o tym wzmiankę w protokole.

7. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika zakładu nie stanowi przeszkody do podjęcia decyzji.

§ 21. 1. Kierownik kontrolowanego zakładu, na wniosek inspektora pracy, organizuje naradę w celu omówienia nieprawidłowości ujawnionych podczas kontroli oraz ustalenia przedsięwzięć niezbędnych do ich usunięcia.

2. W naradzie powinni uczestniczyć zainteresowani pracownicy zakładu zajmujący stanowiska kierownicze.

3. Na naradę zaprasza się przedstawicieli rady pracowniczej oraz związków zawodowych, organizacji politycznych i społecznych działających w tym zakładzie, a także zakładowego społecznego inspektora pracy.

4. Naradzie przewodniczy kierownik zakładu. Wyniki kontroli przedstawia inspektor pracy. Osoby biorące udział w naradzie mogą zgłaszać wnioski zmierzające do likwidacji stwierdzonych nieprawidłowości.

Rozstrzygnięcie spraw

§ 22. Inspektor pracy jest organem uprawnionym do samodzielnego podejmowania decyzji wynikających z kontroli zakładów pracy, w zakresie określonym w przepisach ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy.

§ 23. W wyniku ustaleń dokonanych w toku kontroli inspektor pracy wydaje nakazy w formie:

- 1) decyzji ustnej,
- 2) wpisu do dziennika budowy lub książki kontroli zakładu,
- 3) nakazu doręczanego na piśmie.

§ 24. Inspektor pracy wydaje kierownikowi zakładu, działu lub odcinka pracy decyzje ustne w celu usunięcia nieprawidłowości ujawnionych w toku kontroli, jeżeli mogą być one usunięte podczas trwania kontroli.

§ 25. 1. Nakaz, o którym mowa w § 23 pkt 3, powinien zawierać w szczególności:

- 1) treść zarządzeń nakazowych, ich podstawę prawną oraz terminy realizacji,
- 2) pouczenie o środkach odwoławczych.

2. Nakaz pisemny sporządza się w niezbędnej liczbie egzemplarzy.

§ 26. Kierownik zakładu, któremu wydany został nakaz, obowiązany jest do informowania inspektora pracy o realizacji zarządzeń nakazowych z upływem terminu określonego w nakazie.

§ 27. W razie wniesienia sprzeciwu od zalecenia zakładowego społecznego inspektora pracy, właściwy inspektor pracy rozstrzyga sprawę przez wydanie nakazu lub skierowanie wystąpienia zgodnie z art. 9 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy albo wydaje postanowienie o uwzględnieniu sprzeciwu.

§ 28. 1. W sprawach naruszeń, które nie są objęte zakresem przedmiotowym nakazu, określonym w art. 9 pkt 1 i 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, inspektor pracy sporządza wystąpienie do kierownika zakładu pracy lub innego organu, zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz zapobieżenia im w przyszłości.

2. Wystąpienie może również zawierać wnioski o zastosowanie konsekwencji służbowych, w szczególności odwołania lub zwolnienia z zajmowanych stanowisk osób odpowiedzialnych za stwierdzone naruszenia.

§ 29. W razie stwierdzenia w toku czynności kontrolnych naruszeń przepisów prawa pracy, mających znamiona wykroczenia, inspektor pracy wszczyna postępowanie w sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika.

§ 30. 1. Inspektor pracy może w celach profilaktycznych badać okoliczności i przyczyny wypadków przy pracy, zwłaszcza śmiertelnych, zbiorowych (katastrof) oraz powodujących ciężkie uszkodzenie ciała.

2. Ustalenie przez inspektora okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy jest niezależne od ustaleń zespołów powypadkowych.

§ 31. 1. Skargi pracowników dotyczące spraw, które należą do właściwości organów inspekcji pracy, rozpatruje w pierwszej instancji inspektor pracy.

2. Organem wyższego stopnia w sprawach skarg, o których mowa w ust. 1, jest okręgowy inspektor pracy. Skargi i wnioski ewidencjonuje się w oddzielnych rejestrach.

strach prowadzonych w okręgowych inspektoratach i w Głównym Inspektoracie Pracy.

3. Okręgowi inspektorzy pracy i wyznaczony zastępca Głównego Inspektora Pracy kontrolują raz w miesiącu prawidłowość załatwiania skarg i wniosków, potwierdzając to adnotacją w rejestrze.

§ 32. 1. Jeżeli ustalenia dokonane w toku czynności kontrolnych wskazują na potrzebę podjęcia odpowiednich decyzji przez naczelne organy administracji państwowej, Główny Inspektor Pracy przedstawia stosowne wystąpienie o podjęcie niezbędnych decyzji.

2. Wystąpienia do terenowych organów władzy i administracji państwowej kierują okręgowi inspektorzy pracy.

§ 33. O faktach ujawnionych podczas kontroli, noszących znamiona czynów przestępnych, inspektor pracy zawiadamia właściwy organ ścigania.

§ 34. Główny Inspektor Pracy wydaje szczegółowe instrukcje o sposobie wykonywania czynności kontrolnych i rozstrzygania spraw przez pracowników Państwowej Inspekcji Pracy.